

## "Былғары галантерея өндірісі" кәсіби стандартын бекіту туралы

### *Күші жойған*

Қазақстан Республикасы Индустрия және жаңа технологиялар министрінің м.а 2013 жылғы 30 желтоқсандағы № 478 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2014 жылы 14 мамырда № 9415 тіркелді. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 2023 жылғы 30 қаңтардағы № 60 бұйрығымен

Ескерту. Күші жойылды – ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 30.01.2023 № 60 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2007 жылғы 15 мамырдағы Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 138-5-бабының 3-тармағына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса беріп отырған "Былғары галантерея өндірісі" кәсіби стандарты бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Индустрия және жаңа технологиялар министрлігінің Өнеркәсіп комитеті (Б.А. Қасымбеков) заңнамада белгіленген тәртіпте:

1) Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде осы бұйрықтың мемлекеттік тіркелуін;

2) Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде осы бұйрық мемлекеттік тіркелгеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде бұқаралық ақпарат құралдарына және "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде ресми жариялауға жіберуді;

3) Қазақстан Республикасы Индустрия және жаңа технологиялар министрлігінің интернет-ресурсында осы бұйрықтың орналасуын қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылауды өзіме қалдырамын.

4. Осы бұйрық оның алғаш рет ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасы

Индустрия және жаңа технологиялар

министрінің міндетін атқарушы

А. Рау

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасы

Еңбек және халықты әлеуметтік

қорғау министрі  
\_\_\_\_\_ Т. Дүйсенова  
2014 жылғы 7 сәуір

Қазақстан Республикасы  
Индустрия және жаңа технологиялар  
министрінің міндетін атқарушының  
2013 жылғы 30 желтоқсандағы  
№ 478 бұйрығымен бекітілген

## **"Былғары галантерея өндірісі" кәсіби стандарты**

### **1. Жалпы ережелер**

1. "Былғары галантерея өндірісі" кәсіби стандарты (бұдан әрі - КС) біліктілік деңгейіне, құзыреттікке, еңбек мазмұны, сапасы мен шарттарына қойылатын талаптарды анықтайды және мына мақсаттарға арналған:

- 1) кәсіби қызмет мазмұнына қойылатын бірыңғай талаптарды белгілеуге;
- 2) еңбек нарығының заманауи талаптарына жауап беретін біліктілік талаптарын жаңартуға;
- 3) персоналды басқару саласында бірқатар міндеттер шеңберін шешуге;
- 4) білім беру стандарттарын, оқу жоспарларын, модульдік оқу бағдарламаларын әзірлеуге, сондай-ақ тиісті оқу-әдістемелік материалдарды әзірлеуге;
- 5) мамандардың кәсіби даярлығына бағалау мен біліктілігінің сәйкестігіне растау жүргізуге арналған.

#### **2. КС негізгі пайдаланушылары:**

- 1) білім беру ұйымдарының түлектері, қызметкерлері;
- 2) ұйым басшылары мен қызметкерлері, ұйымның персоналды басқару бөлімшесінің басшылары мен мамандары;
- 3) білім беру стандарттарын әзірлейтін мамандар;
- 4) мамандардың кәсіби даярлығына бағалау және біліктілігінің сәйкестігіне растау саласындағы мамандар болып табылады.

3. КС негізінде қызметтің функционалдық үлгілеріне, лауазымдар, біліктілікті арттыру, қызметкерлерді аттестаттау, еңбекті ынталандыру жүйесі мен басқаларына арналған ішкі, ұжымдық стандарттар әзірлене алады.

#### **4. Осы КС мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:**

- 1) біліктілік – қызметкердің еңбек қызметінің нақты түрі шеңберінде нақты қызметтерді сапалы орындауына даярлығы;
- 2) біліктілік деңгей – күрделілігі параметрлері, стандартты емес еңбек шарттары, жауаптылығы және дербестігі бойынша тарамдалатын қызметкердің құзыреттігіне қойылатын талаптар жиынтығы;

- 3) еңбек заты – нақты еңбек құралдарының көмегімен өнім құру мақсатында қызметкердің әрекеті бағытталған зат;
- 4) еңбек құралы – еңбек затын бастапқы жағдайдан өнімге түрлендіру үшін қызметкер пайдаланатын құралдар;
- 5) еңбек қызметінің түрі-еңбек қызметтерінің бүтін жинағымен және оларды орындау үшін қажетті құзыреттіктермен қалыптастырылған кәсіби қызмет саласында құрамдас бөлік;
- 6) еңбек функциясы – еңбек процесінің бір немесе бірнеше міндеттерін шешуге бағытталған өзара байланысты әрекеттер жинағы;
- 7) кәсіби қызмет саласы – жалпы біріктірілген негізге ие (балама және жуық арнаулар, нысандар, технологиялар, оның ішінде еңбек құралдары) және оларды орындау үшін еңбек қызметтері мен құзыреттіктердің ұқсас жинағын болжайтын саланың еңбек қызметі түрлерінің жиынтығы;
- 8) КС – кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік деңгейіне, құзыреттікке, мазмұны, сапасы мен еңбек әрекеттеріне қойылатын талаптарды анықтайтын стандарт;
- 9) КС бірлігі – бүтін, аяқталған, салыстырмалы автономды және осы еңбек қызметінің түрі үшін мәнді болып табылатын нақты еңбек қызметінің тарамдалған сипаттамасынан тұратын кәсіби стандарттың құрылымдық элементі;
- 10) кәсіп – арнайы теориялық білім мен арнайы даярлық нәтижесінде алынған практикалық дағды, жұмыс тәжірибесінің кешенін иеленуді талап ететін еңбек қызметінің тегі;
- 11) құзыреттік – еңбек қызметінде білімін, дағды мен тәжірибесін қолдану қабілеті;
- 12) лауазым – ұйымның ұйымдастыру-әкімшілік сатысы жүйесінде функционалдық орын;
- 13) міндет – еңбек қызметін іске асырумен және нақты заттар мен еңбек құралдарын пайдаланумен нәтижеге жетумен байланысты әрекеттер жиынтығы;
- 14) сала – олар үшін шығарылатын өнім, өндіріс технологиясы, негізгі қорлар мен жұмыскерлердің кәсіби дағдыларының жалпылығы тән болатын кәсіпорындар мен ұйымдар жиынтығы;
- 15) салалық біліктіліктің шеңбері (бұдан әрі - СБШ) – салада танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық сипаттау;
- 16) ұлттық біліктіліктің шеңбері (бұдан әрі - ҰБШ) – еңбек нарығында танылатын біліктілік деңгейлерінің құрылымдық сипаттамасы;
- 17) функционалдық карта – кәсіби қызметтің сол не басқа саласы шеңберінде қызметкердің нақты түрін орындайтын еңбек қызметтері мен міндеттерін құрылымдық сипаттау.

## **2. КС паспорты**

5. КС паспорты келесіні анықтайды:

1) экономикалық қызмет түрі (кәсіби қызмет саласы): ҚР МЖ 03-2007: 14.19 Киімнің өзге түрлері мен аксессуарларды өндіру.

2) экономикалық қызмет (кәсіби сала) түрінің негізгі мақсаты: Былғарыдан галантерея өндірісі. КС"Былғары галантерея өндірісі" кәсіби қызмет саласында еңбек мазмұны, сапасы, шарттары, қызметкерлер біліктілігі мен құзыреттігіне қойылатын талаптарды белгілейді

3) еңбек қызметінің, кәсіптің түрлері, біліктілік деңгейлер осы КС 1-қосымшада келтірілген.

4) стандарт талаптары осы салада "былғары галантерея бұйымдарын тігуші, былғары галантерея бұйымдарын жинақтаушы, қорапшы, техник-технолог" кәсібіне қатысты болады

## **3. "Былғары галантерея бұйымдарын тігуші" еңбек қызметі (кәсіп) түрлерінің карточкалары**

6. Еңбектік қызметінің (кәсіптің) түр карточкасы құрайды:

1) СБШ бойынша біліктілік деңгейі – 1-4

2) Лауазымның мүмкін болатын атаулары: былғары галантерея бұйымдарын тігуші.

3) "Былғары галантерея бұйымдарын тігуші" кәсібі субъектінің маманға былғары галантерея бұйымдарын былғарының кез келген түрінен, оның ішінде жасанды былғарыдан машина немесе қолмен тігу процесін жүргізу негізгі қызметті іске асырумен болатын міндеттерді білу мен орындай білуді міндеттейді. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланыс осы КС 2-қосымшаның 1-кестесінде келтірілген.

4) Былғары галантерея бұйымдарын тігушінің еңбек әрекеттеріне, жұмыс тәжірибесі мен біліміне қойылатын талаптар осы кәсіби стандартқа 2-қосымшаның 2-кестесінде келтірілген.

5) КС бірлігінің тізбесі осы КС 2-қосымшаның 3-кестесінде келтірілген.

6) "Былғары галантерея бұйымдарын тігуші" орындайтын еңбек әрекеттерін, КС бірлігін сипаттайтын функционалдық карта осы КС 2-қосымшаның 4-кестесінде келтірілген.

7) Былғары галантерея бұйымдарын тігуші құзыретіне қойылатын талаптар осы КС 2-қосымшаның 5-кестесінде келтірілген.

## **4. "Былғары галантерея бұйымдарын жинақтаушы" еңбек қызметі (кәсіп) түрлерінің карточкалары**

7. Еңбектік қызметінің (кәсіптің) түр карточкасы құрайды:

1) СБШ бойынша біліктілік деңгейі– 1-4

2) Лауазымның мүмкін болатын атаулары: Былғары галентерея бұйымдарын жинақтаушы

3) "Былғары галентерея бұйымдарын жинақтаушы" кәсібі субъектінің былғары галантерея бұйымдарын машинада немесе қолмен жинақтау, асай-мүсейлерді бекіту бойынша негізгі қызметті іске асырумен болатын міндеттерді білу мен орындай білуді міндеттейді. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланыс осы КС 3-қосымшаның 1-кестесінде келтірілген.

4) Былғары галентерея бұйымдарын жинақтаушының еңбек әрекеттеріне, жұмыс тәжірибесі мен біліміне қойылатын талаптар осы КС 3-қосымшаның 2-кестесінде келтірілген.

5) КС бірлігінің тізбесі осы КС 3-қосымшаның 3-кестесінде келтірілген.

6) Былғары галентерея бұйымдарын жинақтаушы орындайтын еңбек әрекеттерін, КС бірлігін сипаттайтын функционалдық қарта және құзыреттілікке қойылатын талаптар және былғары галентерея бұйымдарын жинақтаушы құзыретіне қойылатын талаптар осы КС 3-қосымшаның 4-кестесінде келтірілген.

#### **5. "Қорапшы" еңбек қызметі (кәсіп) түрлерінің карточкалары**

8. Еңбектік қызметінің (кәсіптің) түр карточкасы құрайды:

1) СБШ бойынша біліктілік деңгейі – 1-4

2) Лауазымның мүмкін болатын атаулары: Қорапшы

3) "Қорапшы" кәсібі субъектінің түрлі заттар (бинокльдер, көзілдіріктер, музыкалық аспаптар және т.б.) үшін қораптар дайындау бойынша негізгі қызметті іске асырумен болатын міндеттерді білу мен орындай білуді міндеттейді. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланыс осы КС 4-қосымшаның 1-кестесінде келтірілген.

4) Қорапшының еңбек әрекеттеріне, жұмыс тәжірибесі мен біліміне қойылатын талаптар осы КС 4-қосымшаның 2-кестесінде келтірілген.

5) КС бірлігінің тізбесі осы КС 4-қосымшаның 3-кестесінде келтірілген

6) Қорапшы орындайтын еңбек әрекеттерін, КС бірлігін сипаттайтын функционалдық қарта және құзыреттілікке қойылатын талаптар мен қорапшы құзыретіне қойылатын талаптар осы КС 4-қосымшаның 4-кестесінде келтірілген.

#### **6. "Техник-технолог" еңбек қызметі (кәсіп) түрлерінің карточкалары**

9. Еңбектік қызметінің (кәсіптің) түр карточкасы құрайды:

1) СБШ бойынша біліктілік деңгейі – 4

2) Лауазымның мүмкін болатын атаулары: Шебер

3) "Техник-технолог" кәсібі субъектіге жүнді бастапқы өңдеу процесін ұйымдастырумен, өнім сапасын, еңбек өнімділігін және жабдықтарды қамтамасыз етумен байланысты міндеттерді білу мен орындауды міндеттейді. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланыс осы КС 5-қосымшаның 1-кестесінде келтірілген.

4) Техник-технолог еңбек әрекеттеріне, жұмыс тәжірибесі мен біліміне қойылатын талаптар осы КС 5-қосымшаның 2-кестесінде келтірілген.

5) КС бірлігінің тізбесі осы КС 5-қосымшаның 3-кестесінде келтірілген.

6) Техник-технолог орындайтын еңбек әрекеттерін, КС бірлігін сипаттайтын функционалдық қарта және құзыреттілікке қойылатын талаптар және құзыретіне қойылатын талаптар осы КС 5-қосымшаның 4-кестесінде келтірілген.

## 7. Осы КС негізінде берілетін сертификаттар түрлері

10. Мамандардың кәсіби даярлығын бағалау және біліктілігінің сәйкестігін растау саласындағы ұйымдар осы КС негізінде сертификаттар береді.

11. Осы КС негізінде берілетін сертификаттар түрлері игерілуі осы КС-тың 2, 3, 4, 5-қосымшаларының 3-кестесінде қарастырылған сертификат алу үшін қажетті КС бірліктерінің тізіліміне сәйкес анықталады.

## 8. КС әзірлеушілер, келісу парағы, сараптама жасау және тіркеу

12. КС әзірлеуші Қазақстан Республикасы Индустрия және жаңа технологиялар министрлігі болып табылады.

13. Келісу парағы, КС сараптамасы мен тіркелуі осы КС 6-қосымшасында келтірілген.

"Былғары галантерея өндірісі"  
кәсіби стандартына  
1-қосымша

### Қызмет, кәсіп түрлері, біліктілік деңгейлері

| №<br>р/с | Еңбек қызметі<br>түрінің атауы                                    | Еңбек нарығы<br>үрдісін есепке ала<br>отырып кәсіп атауы | ҚР Қызметтердің<br>мемлекеттік<br>жіктеуішіне сәйкес<br>кәсіп атауы (ҚР МЖ<br>01-2005) | СБШ (ҰБШ)<br>біліктілік деңгейі |
|----------|-------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| 1        | Қолмен және<br>машинкада былғары<br>галантерея<br>бұйымдарын тігу | Былғары галантерея<br>бұйымдарын тігуші<br>(1-6 р.)      | 7442 Бұйым тігуші                                                                      | 1-4                             |
| 2        | Былғары галантерея<br>бұйымдарының<br>бөлшектерін<br>жинақтау     | Былғары галантерея<br>бұйымдарын<br>жинақтаушы (1-4 р.)  | 7442 Былғары<br>галантерея<br>бұйымдарын<br>жинақтаушы                                 | 1-4                             |
|          |                                                                   |                                                          |                                                                                        |                                 |

|   |                                                                    |                 |                 |     |
|---|--------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------------|-----|
| 3 | Былғары галантерея бұйымдары үшін қорап дайындау                   | Қорапшы (1-5р)  | 7442 Қорапшы    | 1-4 |
| 4 | Былғары галантерея бұйымдарының өндірісін ұйымдастыру және бақылау | Техник-технолог | Техник-технолог | 4   |

"Былғары галантерея өндірісі"  
кәсіби стандартына  
2-қосымша  
1-кесте

## Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланыс

|                                                                                           |                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Қазақстан Республикасының мемлекеттік кәсіптердің жіктеуіші (МКЖ)                         |                                                                                                          |
| Базалық топ                                                                               | 7442 Былғары аяқ киімдері мен былғарыдан жасалған өзге бұйымдар өндірумен айналысатын жұмыскерлер кәсібі |
| Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы (БТБА) |                                                                                                          |
| БТБА шығарылымы, бөлімі                                                                   | 45-шығарылым, "Былғары-галантерея өндірісі" бөлімі                                                       |
| БТБА бойынша кәсіп                                                                        | Бұйымдарды тігуші                                                                                        |
| Салалық біліктілік шеңберінің (СБШ) біліктілік деңгейі                                    | БТБА бойынша разрядтар                                                                                   |
| 1                                                                                         | 1                                                                                                        |
| 2                                                                                         | 2                                                                                                        |
| 3                                                                                         | 3-4                                                                                                      |
| 4                                                                                         | 5-6                                                                                                      |

## 2-кесте

### Еңбек шарттарына, біліміне және тәжірибесіне қойылатын талаптар.

|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                |                                 |
|------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| Кәсіп бойынша мүмкін болатын жұмыс орындары (кәсіпорын, ұйымдар) | Былғары галантерея бұйымдарын өндіру кәсіпорындары                                                                                                                                                                                             |                                 |
| Зиянды және қауіпті факторлар, еңбек шарттары                    | Машиналар мен тетіктердің айналатын бөліктері.                                                                                                                                                                                                 |                                 |
| Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары                                | Медициналық кері көрсеткіштердің және қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқау беруден өтудің болмауы                                                                                                                                              |                                 |
| СБШ біліктілік деңгейі                                           | Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі                                                                                                                                                                                                            | Талап етілетін жұмыс тәжірибесі |
| 1                                                                | Жұмыс орнында қысқы мерзімді оқу (нұсқаулық) және/немесе бастауыш білімнен төмен емес, негізгі орташа білімі болған жағдайда қысқа мерзімді курстар                                                                                            | Талап етілмейді                 |
| 2                                                                | негізгі орта білімненен төмен емес негізгі орта жалпы білімі болған жағдайда практикалық тәжірибе және/немесе кәсіби даярлық (білім беру ұйымы негізінде кәсіби даярлық бағдарламалары бойынша бір жылға дейін курстар немесе кәсіпорында оқу) | 1 жыл 1-деңгейде                |
|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                |                                 |

|   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                  |
|---|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| 3 | Жалпы орта білімі немесе негізгі орта білім не практикалық тәжірибесіз орта жалпы білімі болған жағдайда техникалық және кәсіби білімі болған жағдайда практикалық тәжірибе және/немесе кәсіби даярлық (білім беру ұйымы негізінде кәсіби даярлық бағдарламалары бойынша бір жылға дейін курстар немесе кәсіпорында оқу) | 2 жыл 2-деңгейде |
| 4 | Жоғары деңгейдегі техникалық және кәсіби білімі (қосымша кәсіби даярлық), практикалық тәжірибе                                                                                                                                                                                                                           | 3 жыл 3-деңгейде |

### 3-кесте

#### КС бірліктерінің тізбесі (кәсіптік еңбек функциялары)

| Еңбек қызметінің шифрі | Еңбек функциясының атауы                                         |
|------------------------|------------------------------------------------------------------|
| Ф1                     | Шикізат, материалдар, жабдықтар, құрал-сайманды жұмысқа дайындау |
| Ф2                     | Былғары галантерея бұйымдарын тігу процесін жүргізу              |
| Ф3                     | Жабдық және жұмыс орнына күтім жасау                             |

### 4-кесте

#### КС бірліктерін сипаттау (функционалдық карта)

| Еңбек қызметінің шифрі | Еңбек заттары                      | Еңбек құралдары          | Міндеттер (еңбек әрекеті)                                                                                                                                                 |
|------------------------|------------------------------------|--------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Ф 1                    | Жабдық, аспап                      | Көмекші аспаптар, жабдық | 3 1.1: Қызмет көрсетілетін жабдық пен аспап дұрыстығын тексеру, жұмысқа материалдар, шикізат, шала өнімдерді дайындау                                                     |
|                        | Материалдар, шикізат, шала өнімдер | Көмекші аспаптар, жабдық | 3 1.2: Материалдар, шикізат, шала өнімдерді жұмысқа дайындау                                                                                                              |
|                        | Ілмек, түймелер, жіптер            | Көмекші аспаптар, жабдық | 3 2.1: Бұйым элементтерін қолмен тігу жұмыстарын орындау: ілмек тігу, түйме қадау, қолғаптарды жұптастырып тігу, жіп түйю, ілмекті бүктеп немесе түйістіріп жіппен бекіту |
|                        |                                    |                          | 3 2.2: Бүктеме, қапсырма, әрлеу сызықтарын, бедерлі ойықтарды тігу, бізбен қадап екі инемен бұйымды тігу, қораптың түбін тігу. Машина тіге                                |

|                                    |                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|------------------------------------|--------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Материалдар, шикізат, шала өнімдер | Көмекші аспаптар, жабдық | алмайтын орындарды қолмен тігу және машина тігістерін бізбен тесіп екі инемен бұйымды тігіп бекіту                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Материалдар, шикізат, шала өнімдер | Тігін машинасы           | <p>3 2.3: машинада күрделі бұйымдарды тігу бойынша жұмыстарды орындау: қолғаптар ( жолдыдан басқа), сөмке, портфель, балет қораптарын, папка, арқа сөмкелерін кедерді бітрге салумен және шіптерін жиектеумен оырнау, бұрыштап тігетін машиналарда шабадандар мен арқа сөмкелерін, жеңдік, бағандық машиналар мен тіреулі машиналарда шабадандарды тігу. Қолғапқа жиектеме тігу. Машинада спорт бұйымдарын тігу: қалқандар, қақпашының иықтығы мен кеуделігін, боксер пердесін, веложарыс пен мотожарысқа қатысатындарға велодулыға мен хоккей дулығаларын, мотокостюмдер, снарядтық қолғаптар, боксер грушаларын, қорғаныс қалақшаларын тігу. Ойыншы қалқанына тостақ пен басқа бөліктерін тігу. Қолмен спорт бұйымдарын тігу: қалқан мен спорт доптары, боксер грушалары, қорғаныс бақалшақ, қақпашы қолғабы. Қолғаптарды қолмен денталық әдіспен тігу</p> |
|                                    |                          | 3 2.4: аса күрделі бұйымдарды машинада тігу жұмыстарын орындау: жолды машиналарда қолғаптарды, бұрыштап                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|     |                                                         |                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----|---------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | Материалдар, шикізат, шала өнімдер                      | Тігін машинасы                                                                                                       | тігетін машиналарда қатты құрастырымды қорапшаларды; жіптерін жиектеумен бұрыштап тігетін машиналарда шабадан мен арқа сөмкелері, машинада спорт бұйымдарын тігу: мотокостюмдер, боксер қолғаптары, ойыншы, қылыштасушы, қақпашы мен боксер қолғаптары. Қыл салғаннан кейін ойыншы қолғабының білігі мен бүйір жіктерін тігу. Шынтақтыққа тостақтар, крага мен ойыншы қалқанына серіппелер тігу. Жабын мен спорт доптарын машинада тігу, фигуралы пішілген достар мен жабындарды қолмен тігу. |
| Ф 3 | Жабдық тораптары мен тетіктері, жұмысшы орын беті       | Жабдыққа күтім жасау ережелері мен графиктері, ауысымды қабылдау және тапсыру ережесі, қауіпсіздік техникасы ережесі | 3 3.1: Жабдықты тазарту, жұмыс орнын жинастыру                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|     | Шикізат, материалдар шығыны, дайындалған өнім көлемдері | Журналдар, құжаттама, жүргізу ережесі                                                                                | 3 3.2: Шикізат, материалдар, дайындалған өнімге есеп жүргізу, қабылданған құжаттаманы жүргізу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

## 5-кесте

| Былғары галантерея бұйымдарын тігушінің құзыреттігіне қойылатын талаптар<br>1-деңгейдегі СБШ |                                                                                                                                                                                         |                    |        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|--------|
| Міндет шифрі                                                                                 | Тұлғалық және кәсіби құзыреттер                                                                                                                                                         | Білік пен дағдылар | Білімі |
|                                                                                              | Өзіндік әрекет:<br>типтік жағдайда<br>Дербестігіты және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру<br>Жауаптылығы: жұмысты орындау |                    |        |

|                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                             |                                                                                                                     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3 1.1                                                                                     | <p>нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау: қызмет көрсетілетін жабдық пен аспап дұрыстығын тексеру, материалдар, шикізат пен шала өнімдерді дайындау</p>          | Жабдықты тексеру мен дайындау, шикізат пен материалдарды дайындау дағдылары | Былғары галантерея бұйымдарын өндірудің технологиялық схемасын, шикізат қасиеттерін, оған қойылатын талаптарды білу |
| Былғары галантерея бұйымдарын тігушінің құзыреттігіне қойылатын талаптар 2-деңгейдегі СБШ |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                             |                                                                                                                     |
| Міндет шифрі                                                                              | Тұлғалық және кәсіби құзыреттер                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Білік пен дағдылар                                                          | Білімі                                                                                                              |
| 3 1.1                                                                                     | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігі және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен</p> | Жабдықты тексеру мен дайындау, шикізат пен материалдарды дайындау дағдылары | Былғары галантерея бұйымдарын өндірудің технологиялық схемасын, шикізат қасиеттерін, оған                           |

|                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                              |                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                           | практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау: қызмет көрсетілетін жабдық пен аспап дұрыстығын тексеру, материалдар, шикізат пен шала өнімдерді дайындау                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                              | қойылатын талаптарды білу                                                |
| 3.1.2                                                                                     | Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігі және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру<br>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.<br>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау: материал мен шикізаттарды, шала өнімдерді жұмысқа дайындау | Шикізат пен материалдарды дайындау дағдылары | Қолданылатын материалдар қасиеттері, олардың сапасына қойылатын талаптар |
| Былғары галантерея бұйымдарын тігушінің құзыреттігіне қойылатын талаптар 3-деңгейдегі СБШ |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                              |                                                                          |
| Міндет шифрі                                                                              | Тұлғалық және кәсіби құзыреттер                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Білік пен дағдылар                           | Білімі                                                                   |
|                                                                                           | Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігі және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                              |                                                                          |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                             |                                                                                                                     |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3 1.1 | <p>басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау: қызмет көрсетілетін жабдық пен аспап дұрыстығын тексеру, материалдар, шикізат пен шала өнімдерді дайындау</p> | Жабдықты тексеру мен дайындау, шикізат пен материалдарды дайындау дағдылары | Былғары галантерея бұйымдарын өндірудің технологиялық схемасын, шикізат қасиеттерін, оған қойылатын талаптарды білу |
| 3 1.2 | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігі және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық</p>                                                                                                                    | Шикізат пен материалдарды дайындау дағдылары                                | Қолданылатын материалдар қасиеттері, олардың                                                                        |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                   |                                                                                                                                                                           |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|       | міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау: материал мен шикізаттарды, шала өнімдерді жұмысқа дайындау                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                   | сапасына қойылатын талаптар                                                                                                                                               |
| 3.3.1 | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігі және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру.</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау:</p> | Жабдық тораптары мен тетіктерін тазарту дағдысы, қоқымды жою, жұмыс орнын тазарту | Жабдыққа күтім жасау ережесі мен кестесін, ауысымды қабылдау және тапсыру ережесін, қауіпсіздік техникасы, өртке қарсы қауіпсіздікті, ішкі тәртіп ережелерін білуі керек. |
|       | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда дербестігін және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың</p>                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                   |                                                                                                                                                                           |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                   |                                                                                                      |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3 3.2 | <p>қауіпсіздігіне;<br/>қоршаған ортаны<br/>қорғау және өртке<br/>қарсы қауіпсіздік<br/>бойынша<br/>талаптарды<br/>орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік<br/>практикалық<br/>міндеттерді шешу,<br/>білім мен<br/>практикалық<br/>тәжірибе негізінде<br/>белгілі әрекет<br/>тәсілдерін таңдау:</p> <p>Шикізат,<br/>материалдар,<br/>дайындалған өнімге<br/>есеп жүргізу,<br/>қабылданған<br/>құжаттаманы<br/>жүргізу</p> | Есеп жүргізу және<br>қабылданған<br>құжатты жүргізу<br>қағидалары | Шикізат,<br>материалдар,<br>асай-мүсей<br>шығындарының<br>нормалары,<br>құжаттама жүргізу<br>ережесі |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Былғары галантерея бұйымдарын тігушінің құзыреттігіне қойылатын талаптар  
4-деңгейдегі СБШ

| Міндет шифрі | Тұлғалық және кәсіби құзыреттер                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Білік пен дағдылар                | Білімі                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3 2.1        | <p>Өзіндік әрекет: міндетті өзі анықтау,<br/>оның қол астындағылардың жұмысты<br/>іске асыруын ұйымдастыру мен<br/>бақылауды қарастыратын басшылықпен<br/>іске асыру бойынша<br/>атқарушылық-басқару қызметі</p> <p>Жауаптылығы: норманы іске асыруда<br/>нәтижелік, өзінің және басқалардың<br/>қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау<br/>және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша<br/>талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: жұмысшы жағдайда өзіндік<br/>талдауды талап ететін типтік түрлі<br/>практикалық міндеттерді шешу: бұйым<br/>тораптарын қолмен тігу жұмыстарын<br/>орындау: ілмек тігу, түйме қадау,<br/>қолғаптарды жұптастырып тігу, жіп түю,<br/>ілмекті бүктеп немесе түйістіріп жіппен<br/>бекіту</p> | Жұмысты қолмен<br>орындау дағдысы | <p>Мыналарды білуі<br/>керек: бұйым<br/>элементтерін<br/>қолмен тіру<br/>жұмыстарын<br/>орындау тәсілдерін,<br/>бұйым түрлерін, ине<br/>мен жіп нкмірлерін,<br/>орындалатын<br/>операцияға<br/>қойылатын талаптар<br/>, өңдеу ақаулары,<br/>туындау себептері<br/>мен алдын ала және<br/>жою тәсілдер</p> |
|              | <p>Өзіндік әрекет: міндетті өзі анықтау,<br/>оның қол астындағылардың жұмысты<br/>іске асыруын ұйымдастыру мен<br/>бақылауды қарастыратын басшылықпен<br/>іске асыру бойынша<br/>атқарушылық-басқару қызметі</p> <p>Жауаптылығы: норманы іске асыруда<br/>нәтижеге, ілмек тігу, түйме қадау,<br/>қолғаптарды жұптастырып тігу, жіп түю,</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                   | <p>Мыналарды білуі<br/>керек: жұмыс<br/>қағидаты, бір<br/>класты тігін<br/>машиналарын<br/>техникалық<br/>пайдалану мен<br/>реттеу ережесін,</p>                                                                                                                                                          |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3 2.2 | <p>ілемкті бүктеп немесе түйістіріп жіппен бекіту</p> <p>Күрделілігі: жұмысшы жағдайда өзіндік талдауды талап ететін типтік түрлі практикалық міндеттерді шешу: Бүктеме, қапсырма, әрлеу сызықтарын, бедерлі ойықтарды тігу, бізбен қадап екі инемен бұйымды тігу, белгі тулары үшін қорапша түбін тігу. Машина тіге алмаған телімдерді жеткізе тігу</p>                                                                                                                                                                                                                                                     | Жұмысты машинамен және қолмен тігу дағдысы. | қарапайым бұйымдарды тігу бойынша жұмыстарды орындау талаптары мен тәсілдері, бақылау-өлшеу аспаптарының арналуы мен қолдану ережесі                                                                                                                              |
| 3 2.3 | <p>Өзіндік әрекет: міндетті өзі анықтау, оның қол астындағылардың жұмысты іске асыруын ұйымдастыру мен бақылауды қарастыратын басшылықпен іске асыру бойынша атқарушылық-басқару қызметі</p> <p>Жауаптылығы: норманы іске асыруда нәтижеге, ілмек тігу, түйме қадау, қолғаптарды жұптастырып тігу, жіп түю, ілмекті бүктеп немесе түйістіріп жіппен бекіту</p> <p>Күрделілігі: жұмысшы жағдайда өзіндік талдауды талап ететін типтік түрлі практикалық жағдайларды шешу: білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгіліден әрекет тәсілін таңдау. Машинада күрделі жұмыстарды тігу жұмыстарын орындау:</p> | Машинада күрделі бұйымдарды тігу дағдысы    | Әмбебап құралдарды қолдану ережесі мен құрылымын білу, орташа қиындықты бұйымдарды тігу бойынша жұмыс орындау тәсілдері                                                                                                                                           |
| 3 2.4 | <p>Өзіндік әрекет: міндетті өзі анықтау, оның қол астындағылардың жұмысты іске асыруын ұйымдастыру мен бақылауды қарастыратын басшылықпен іске асыру бойынша атқарушылық-басқару қызметі</p> <p>Жауаптылығы: норманы іске асыруда нәтижеге, ілмек тігу, түйме қадау, қолғаптарды жұптастырып тігу, жіп түю, ілмекті бүктеп немесе түйістіріп жіппен бекіту</p> <p>Күрделілігі: жұмысшы жағдайда өзіндік талдауды талап ететін типтік түрлі практикалық жағдайларды шешу: Аса күрделі бұйымдарды машинада тігу жұмыстарын орындау</p>                                                                         | Аса қиын бұйымдарды машинада тігу дағдысы   | Мыналарды білуі керек: тігін машиналарының құрылымы, техникалық пайдалану және реттеу ережесі, аса күрделі бұйымдарды тігу бойынша жұмысты орындау тәсілдерін, ерекше арналған бұйымдарды дайындау бойынша ерекше қиын жұмыстарды орындау тәсілдері мен талаптары |

"Былғары галантерея өндірісі"  
кәсіби стандартына  
3-қосымша  
1-кесте

## Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланыс

Қазақстан Республикасының мемлекеттік кәсіптердің жіктеуіші (МКЖ)

|                                                                                           |                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Базалық топ                                                                               | 7442 Былғары аяқ киімдері мен былғарыдан жасалған өзге бұйымдар өндірумен айналысатын жұмыскерлер кәсібі |
| Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы (БТБА) |                                                                                                          |
| БТБА шығарылымы, бөлімі                                                                   | 45-шығарылым, "Былғары-галантерея өндірісі" бөлімі                                                       |
| БТБА бойынша кәсіп                                                                        | Былғары галантерея бұйымдарын тігуші                                                                     |
| Салалық біліктілік шеңберінің (СБШ) біліктілік деңгейі                                    | БТБА бойынша разрядтар                                                                                   |
| 1                                                                                         | 1                                                                                                        |
| 2                                                                                         | 2                                                                                                        |
| 3                                                                                         | 3-4                                                                                                      |

## 2-кесте

### Еңбек шарттарына, біліміне және тәжірибесіне қойылатын талаптар

|                                                                  |                                                                                                                                                     |                                 |
|------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| Кәсіп бойынша мүмкін болатын жұмыс орындары (кәсіпорын, ұйымдар) | Жасанды былғары өндіру кәсіпорындары                                                                                                                |                                 |
| Зиянды және қауіпті факторлар, еңбек шарттары                    | Машиналар мен тетіктердің айналатын бөліктері, электр жабдығы, бу, полимер ерітіндісі                                                               |                                 |
| Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары                                | Медициналық кері көрсеткіштердің және қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқау беруден өтудің болмауы                                                   |                                 |
| СБШ біліктілік деңгейі                                           | Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі                                                                                                                 | Талап етілетін жұмыс тәжірибесі |
| 1                                                                | Жұмыс орнында қысқы мерзімді оқу (нұсқаулық) және/немесе бастауыш білімнен төмен емес, негізгі орташа білімі болған жағдайда қысқа мерзімді курстар | Талап етілмейді                 |
| 2                                                                | Жалпы орта білім, қысқа мерзімде курстар                                                                                                            | 1 жыл 1-деңгейде                |
| 3                                                                | Техникалық немесе кәсіптік білім                                                                                                                    | 2 жыл 2-деңгейде                |

## 3-кесте

### КС бірліктерінің тізбесі (кәсіптің еңбек функциялары)

|                    |                                                                                                                                                                          |
|--------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Еңбек қызметінің № | Еңбек функциясының атауы                                                                                                                                                 |
| Ф 1                | Жабдықтар, құрал-сайманды, бөлшектер мен материалдарды былғары галантерея бұйымдарын жинақтау процесіне дайындау. Жинақтау бойынша қарапайым бастапқы жұмыстарды орындау |
| Ф 2                | Былғары галантерея бұйымдарын тігу процесін жүргізу. Сапасын бақылау                                                                                                     |
| Ф 3                | Машина, құрал-сайманды тазарту, жұмыс орнын жинау                                                                                                                        |

## 4-кесте

### КС бірліктерін сипаттау (функционалдық карта)

|  |  |  |  |
|--|--|--|--|
|  |  |  |  |
|--|--|--|--|

| Еңбек қызметінің шифрі | Еңбек заттары                                           | Еңбек құралдары                                                                                                      | Міндеттер<br>(еңбек әрекеті)                                                                                                                      |
|------------------------|---------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Ф 1                    | Жабдық, аспап                                           | Көмекші аспаптар, жабдық                                                                                             | 3 1.1: былғары галантерея бұйымдарын жинақтау бойынша жұмыстар жүргізу үшін бөлшектер, аспаптар, материалдарды дайындау                           |
|                        | Материалдар, шикізат, шала өнімдер                      | Көмекші аспаптар, жабдық                                                                                             | 3 1.2: Жұмыс сипаттамалары. Бұйымдарды желіммен жинақтау және асай-мүсейлерді машинамен немесе қолмен бекіту бойынша қарапайым жұмыстарды орындау |
| Ф 2                    | Материалдар, шикізат, шала өнімдер                      | Негізгі және көмекші жабдық                                                                                          | 3 2.1: Бұйым бөлшектерін машинада және қолмен жинақтау бойынша орташа қиындықты жұмыстарды орындау                                                |
|                        | Материалдар, шикізат, шала өнімдер                      | Негізгі және көмекші жабдық                                                                                          | 3 2.2: Бұйымдар мен бұйым элементтерін машина немесе қолмен желім, асай-мүсей, былғары демеуші көмегімен жинақтау бойынша қиын жұмыстар орындау   |
|                        | Материалдар, шикізат, шала өнімдер                      | Негізгі және көмекші жабдық                                                                                          | 3 2.3: Бұйымдар жинақтау бойынша аса қиын жұмыстарды машина немесе қолмен орында                                                                  |
| Ф 3                    | Жабдық тораптары мен тетіктері, жұмысшы орын беті       | Жабдыққа күтім жасау ережелері мен графиктері, ауысымды қабылдау және тапсыру ережесі, қауіпсіздік техникасы ережесі | 3 3.1: Жабдықты тазарту, жұмыс орнын жинастыру                                                                                                    |
|                        | Шикізат, материалдар шығыны, дайындалған өнім көлемдері | Журналдар, құжаттама, жүргізу ережесі                                                                                | 3 3.2: Шикізат, материалдар, дайындалған өнімге есеп жүргізу, қабылданған құжаттаманы жүргізу                                                     |

## 5-кесте

Былғары-галантерея бұйымдарын жинақтаушының құзыреттігіне қойылатын талаптар  
1-деңгейдегі СБШ

|  |  |  |  |
|--|--|--|--|
|  |  |  |  |
|--|--|--|--|

| Міндет шифрі | Тұлғалық және кәсіби құзыреттер                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Білік пен дағдылар                                                                        | Білімі                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3 1.1        | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігі және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін тандау: былғары галантерея бұйымдарын жинақтау бойынша жұмыстар жүргізу үшін бөлшектер, аспаптар, материалдарды дайындау</p> | <p>Машинаны іске қосуды, қажетті материалдар мен құрал-сайманды дайындай білуі керек.</p> | <p>Білуі керек: қолданылатын жабдықты техникалық пайдалану және реттеу ережесі, қарапайым жұмыс аспаптарының түрі мен арнауын, қолданылатын желімдер мен асай-мүсейлерді, өңделетін бөлшектер мен бұйымдар түрлері мен арнауын білу</p> |
|              | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігі және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                           | <p>Жабдыққа күтім жасау ережесі мен кестесін, ауысымды</p>                                                                                                                                                                              |

|                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3 3.1                                                                                                    | <p>қауіпсіздігіне;<br/>қоршаған ортаны<br/>қорғау және өртке<br/>қарсы қауіпсіздік<br/>бойынша<br/>талаптарды<br/>орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік<br/>практикалық<br/>міндеттерді шешу,<br/>білім мен<br/>практикалық<br/>тәжірибе негізінде<br/>белгілі әрекет<br/>тәсілдерін таңдау:<br/>Жабдықтар тазарту<br/>мен жұмыс орнын<br/>жинау</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Жабдықтар тазарту мен жұмыс орнын<br>жинау дағдысы                                                         | қабылдау және<br>тапсыру ережесін,<br>қауіпсіздік<br>техникасы, өртке<br>қарсы қауіпсіздікті,<br>ішкі тәртіп<br>ережелерін білуі<br>керек.                                                                                                                                      |
| <p>Былғары-галантерея бұйымдарын жинақтаушының құзыреттігіне қойылатын талаптар<br/>2-деңгейдегі СБШ</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Міндет шифрі                                                                                             | Тұлғалық және кәсіби құзыреттер                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Білік пен дағдылар                                                                                         | Білімі                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 3 1.1                                                                                                    | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда<br/>Дербестігіты және кәсіби қызметтің<br/>күрделі жағдайында басшылықпен<br/>жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік<br/>ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау<br/>нәтижесіне, өзінің және басқалардың<br/>қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау<br/>және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша<br/>талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық<br/>міндеттерді шешу, білім мен<br/>практикалық тәжірибе негізінде белгілі<br/>әрекет тәсілдерін таңдау: былғары<br/>галантерея бұйымдарын жинақтау<br/>бойынша жұмыстар жүргізу үшін<br/>бөлшектер, аспаптар, материалдарды<br/>дайындау</p> | Машинаны іске<br>қосуды, қажетті<br>материалдар мен<br>құрал-сайманды<br>дайындай білуі<br>керек.          | Білуі керек:<br>қолданылатын<br>жабдықты<br>техникалық<br>пайдалану және<br>реттеу ережесі,<br>қарапайым жұмыс<br>аспаптарының түрі<br>мен арналуын,<br>қолданылатын<br>желімдер мен<br>асай-мүсейлерді,<br>өңделетін<br>бөлшектер мен<br>бұйымдар түрлері<br>мен арналуын білу |
| 3 1.2                                                                                                    | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда<br/>Дербестігіты және кәсіби қызметтің<br/>күрделі жағдайында басшылықпен<br/>жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік<br/>ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау<br/>нәтижесіне, өзінің және басқалардың<br/>қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау<br/>және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша<br/>талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық<br/>міндеттерді шешу, білім мен<br/>практикалық тәжірибе негізінде белгілі<br/>әрекет тәсілдерін таңдау: Жұмыс</p>                                                                                                                            | Бұйымдарды<br>желіммен жинақтау<br>және<br>асай-мүсейлерді<br>машинамен немесе<br>қолмен бекіту<br>бойынша | Қарапайым<br>жинақтау<br>жұмыстарын<br>орындаудың<br>техникалық<br>талаптары мен<br>тәсілдерін; өңдеу<br>ақауларын, олардың<br>туындау себептері<br>мен оларды<br>болдырмау және                                                                                                |

|                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                               | сипаттамалары. Бұйымдарды желіммен жинақтау және асай-мүсейлерді машинамен немесе қолмен бекіту бойынша қарапайым жұмыстарды орындау                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | қарапайым жұмыстарды орындау дағдысы.                                               | жою тәсілдерін білуі керек.                                                                                                                                                                                                        |
| 3 3.1                                                                                         | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігі және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау: Жабдыктар тазарту мен жұмыс орнын жинау</p>                                                                          | Жабдыктар тазарту мен жұмыс орнын жинау дағдысы                                     | Жабдыққа күтім жасау ережесі мен кестесін, ауысымды қабылдау және тапсыру ережесін, қауіпсіздік техникасы, өртке қарсы қауіпсіздікті, ішкі тәртіп ережелерін білуі керек.                                                          |
| Былғары-галантерея бұйымдарын жинақтаушының құзыреттігіне қойылатын талаптар 3-деңгейдегі СБШ |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                    |
| Міндет шифрі                                                                                  | Тұлғалық және кәсіби құзыреттер                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Білік пен дағдылар                                                                  | Білімі                                                                                                                                                                                                                             |
| 3 1.1                                                                                         | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігі және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау: былғары галантерея бұйымдарын жинақтау бойынша жұмыстар жүргізу үшін бөлшектер, аспаптар, материалдарды дайындау</p> | Машинаны іске қосуды, қажетті материалдар мен құрал-сайманды дайындай білуі керек.  | Білуі керек: қолданылатын жабдықты техникалық пайдалану және реттеу ережесі, қарапайым жұмыс аспаптарының түрі мен арналуын, қолданылатын желімдер мен асай-мүсейлерді, өңделетін бөлшектер мен бұйымдар түрлері мен арналуын білу |
| 3 1.2                                                                                         | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігі және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p>                                                                                                                                                                                                                                                      | Бұйымдарды желіммен жинақтау ж а н е асай-мүсейлерді машинамен немесе қолмен бекіту | Қарапайым жинақтау жұмыстарын орындаудың техникалық талаптары мен тәсілдерін; өңдеу ақауларын, олардың                                                                                                                             |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                 |                                                                                                                                                                                  |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|       | <p>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау: Жұмыс сипаттамалары. Бұйымдарды желіммен жинақтау және асай-мүсейлерді машинамен немесе қолмен бекіту бойынша қарапайым жұмыстарды орындау</p>                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>бойынша қарапайым жұмыстарды орындау дағдысы.</p>            | <p>туындау себептері мен оларды болдырмау және жою тәсілдерін білуі керек.</p>                                                                                                   |
| 3 3.1 | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігі және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау: Жабдықтар тазарту мен жұмыс орнын жинау</p>                                                 | <p>Жабдықтар тазарту мен жұмыс орнын жинау дағдысы</p>          | <p>Жабдыққа күтім жасау ережесі мен кестесін, ауысымды қабылдау және тапсыру ережесін, қауіпсіздік техникасы, өртке қарсы қауіпсіздікті, ішкі тәртіп ережелерін білуі керек.</p> |
| 3 3.2 | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда дербестігін және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау: Шикізат, материалдар, дайындалған өнімге есеп жүргізу, қабылданған құжаттаманы жүргізу</p> | <p>Есеп жүргізу және қабылданған құжатты жүргізу қағидалары</p> | <p>Шикізат, материалдар, асай-мүсей шығындарының нормалары, құжаттама жүргізу ережесі</p>                                                                                        |

"Былғары галантерея өндірісі"  
кәсіби стандартына  
4-қосымша  
1-кесте

## Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланыс

|                                                                                           |                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Қазақстан Республикасының мемлекеттік кәсіптердің жіктеуіші (МКЖ)                         |                                                                                                          |
| Базалық топ                                                                               | 7442 Былғары аяқ киімдері мен былғарыдан жасалған өзге бұйымдар өндірумен айналысатын жұмыскерлер кәсібі |
| Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы (БТБА) |                                                                                                          |
|                                                                                           |                                                                                                          |

|                                                      |                                                    |
|------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
| БТБА шығарылымы, бөлімі                              | 45-шығарылым, "Былғары-галантерея өндірісі" бөлімі |
| БТБА бойынша кәсіп                                   | Қорапшы                                            |
| Салалық, біліктілік шеңбері (СБШ) біліктілік деңгейі | БТБА бойынша разрядтар                             |
| 1                                                    | 1                                                  |
| 2                                                    | 2                                                  |
| 3                                                    | 3-4                                                |
| 4                                                    | 5                                                  |

## 2-кесте

### Еңбек шарттарына, біліміне және тәжірибесіне қойылатын талаптар

|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Кәсіп бойынша мүмкін болатын жұмыс орындары ( кәсіпорын, ұйымдар) |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Былғары галантерея бұйымдарын өндіру кәсіпорындары                                                |
| Зиянды және қауіпті факторлар, еңбек шарттары                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Машиналар мен тетіктердің айналатын бөліктері                                                     |
| Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Медициналық кері көрсеткіштердің және қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқау беруден өтудің болмауы |
| СБШ біліктілік деңгейі                                            | Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Талап етілетін жұмыс тәжірибесі                                                                   |
| 1                                                                 | Жұмыс орнында қысқы мерзімді оқу (нұсқаулық) және/немесе бастауыш білімнен төмен емес, негізгі орташа білімі болған жағдайда қысқа мерзімді курстар                                                                                                                                                                      | Талап етілмейді                                                                                   |
| 2                                                                 | негізгі орта білімненен төмен емес негізгі орта жалпы білімі болған жағдайда практикалық тәжірибе және/немесе кәсіби даярлық (білім беру ұйымы негізінде кәсіби даярлық бағдарламалары бойынша бір жылға дейін курстар немесе кәсіпорында оқу)                                                                           | 1 жыл 1-деңгейде                                                                                  |
| 3                                                                 | Жалпы орта білімі немесе негізгі орта білім не практикалық тәжірибесіз орта жалпы білімі болған жағдайда техникалық және кәсіби білімі болған жағдайда практикалық тәжірибе және/немесе кәсіби даярлық (білім беру ұйымы негізінде кәсіби даярлық бағдарламалары бойынша бір жылға дейін курстар немесе кәсіпорында оқу) | 2 жыл 2-деңгейде                                                                                  |
| 4                                                                 | Жоғары деңгейдегі техникалық және кәсіби білімі ( қосымша кәсіби даярлық), практикалық тәжірибе                                                                                                                                                                                                                          | 3 жыл 3-деңгейде                                                                                  |

## 3-кесте

### КС бірліктерінің тізбесі (кәсіптің еңбек функциялары)

|                    |                                                                                                                                                              |
|--------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Еңбек қызметінің № | Еңбек функциясының атауы                                                                                                                                     |
| Ф 1                | Жабдықтар, негіздер мен материалдарды жасанды былғарыны бояу мен күйдіру процестерін жүргізуге дайындау. Қорап дайындау бойынша қарапайым жұмыстарды орындау |
|                    |                                                                                                                                                              |

|     |                                                                            |
|-----|----------------------------------------------------------------------------|
| Ф 2 | Қораптар дайындау процесін жүргізу.<br>Технологиялық параметрлерін бақылау |
| Ф 3 | Машина, құрал-сайманды тазарту, жұмыс орнын жинау                          |

#### 4-кесте

#### КС бірліктерін сипаттау (функционалдық карта)

| Еңбек қызметінің шифрі | Еңбек заттары                      | Еңбек құралдары               | Міндеттер<br>(еңбек әрекеті)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------|------------------------------------|-------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Ф 1                    | Жабдық, аспап                      | Көмекші аспаптар,<br>жабдық   | 3 1.1: Қораптар дайындау бойынша жұмыстарды жүргізу үшін бөлшектер, аспаптар, материалдарды дайындау                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|                        | Материалдар, шикізат, шала өнімдер | Көмекші аспаптар,<br>жабдық   | 3 1.2: Дайындық жұмыстарын орындау: картон ранттарын қағаз және коленкормен желімдеу, картон негізді қорапшаларға бүйір қабырғаларының кассеталарын жинақтау                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|                        | Қораптар                           | Көмекші аспап, негізгі жабдық | 3 2.1: Жұқа тақтайша немесе картон негізді қарапайым қорапшаларды дайындау. Қорапшаның картон түбін илеумен немесе бүйір қабырғаларының дайындамаларынан жасалған жинақпен жинақтау, дайындаманы қақпақ және қорап корпусымен біріктіру. Ішкі және сыртқы өлшемдерін алу. Қолмен тазартып тегістеу. Бояу, қораптың сыртқы әрлемесін әдемілеу. Қораптың бүйір қабырғалары үшін картон дайындамаларды желімдеу. Картонды парақта немесе дайындамада желімдеу. Жұқа тақтай, металл немесе картон қалқаншаларын қорапшаға жинақтау. Сақина, сырға, кеуде |

|          |                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|          |                                  | <p>белгісіне арналған қорапшалардың сыртын әдемілеу және барлық қорапшаларды әрлеу қағазымен ішін әдемілеу. Қақпағын корпусқа жұмсақ бекіту. Металл бұлғақтар мен құлыптарды қолмен жинау.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Қораптар | Көмекші аспаптар, негізгі жабдық | <p>3 2.2: Өлшеулер бойынша немесе өлшеу құралдарының көмегімен өлшемдерді тексерумен жұқа тактайлы немесе картон негізді орташа қиындықты қорапшалар дайындау. Бүйір қабырға дайындамаларынан жұқа тактау негіз жинақтау. Құрамен түзету: жазықтықты, жұқа тактай негізінің қырларын қырнау. Танокта тазартумен сылап тегістеу. Сыртын әрлеу, қорапша қақпағына жастықшалар қою, жібек немесе барқытпен не оны алмастыратындармен әрленген салмалар дайындау. Металл бұлғақтар мен құлыптарды жанышпада немесе қолмен бекіту</p> |
| Қораптар | Көмекші аспап, негізгі жабдық    | <p>3 2.3: сырты мен ішін былғары, күдері, барқыт және жібекпен әрлеумен музыкалық аспаптар, бинокльдер, кино-, фотоаппараттары, ас үй құралдары, көрме тіреулері, сөрелері, блокноттар, бюварлар үшін күрделі қорапшалар дайындау. Бүйір қабырғаларының тіреулері мен түптері үшін ағаш материалдары немесе жұқа тактайшаларды кесу, негіздің көлденең қырларын және оның қақпақ пен корпусқа</p>                                                                                                                                |

|     |                                                         |                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----|---------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                         |                                                                                                                      | кесіктерін өңдеу. Лакталған және жылтыратылған қорапшалар дайындау. Үлгілер бойынша көркемдігі жоғары зергерлік бұйымдар үшін қорапша корпусына салмалар дайындап салу. Беті мен табандыққа астарды тарту. Спиртті және сілтілі политура, тегістеу сылақтарын құрастыру |
| Ф 3 | Жабдық тораптары мен тетіктері, жұмысшы орын беті       | Жабдыққа күтім жасау ережелері мен графиктері, ауысымды қабылдау және тапсыру ережесі, қауіпсіздік техникасы ережесі | 3 3.1: Жабдықты тазарту, жұмыс орнын жинастыру                                                                                                                                                                                                                          |
|     | Шикізат, материалдар шығыны, дайындалған өнім көлемдері | Журналдар, құжаттама, жүргізу ережесі                                                                                | 3 3.2: Шикізат, материалдар, дайындалған өнімге есеп жүргізу, қабылданған құжаттаманы жүргізу                                                                                                                                                                           |

## 5-кесте

| Қорапшы құзыреттігіне қойылатын талаптар<br>1-деңгейдегі СБШ |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                    |                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| Міндет шифрі                                                 | Тұлғалық және кәсіби құзыреттер                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Білік пен дағдылар                                                                                 | Білімі                                                                            |
| 3 1.1                                                        | Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігіты және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру<br>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.<br>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау: | Қораптар дайындау бойынша жұмыстарды жүргізу үшін бөлшектер, аспаптар, материалдарды дайындай білу | Пайдаланылатын құрал-сайманды, қағаз, коленкор мен картон сапасы мен қасиеттерін, |

|                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                    |                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                           | Қораптар дайындау бойынша жұмыстарды жүргізу үшін бөлшектер, аспаптар, материалдарды дайындау                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                    | қолданылатын желім түрлерін білуі керек                                                                                                 |
| 3 1.2                                                     | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігіты және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау: Дайындық жұмыстарын орындау: картон ранттарын қағаз және коленкормен желімдеу, картон негізді қорапшаларға бүйір қабырғаларының кассеталарын жинақтау</p> | Қарапайым бұйымдарды желімдеу мен жинақтауды орындау дағдысы                                       | Бөлшектер олар үшін дайындалатын қорапшалар түржиынын білуі, желім қоспаларын әрлеу материалдарының бетіне жағу тәсілдерін білуі керек. |
| Қорапшы құзыреттігіне қойылатын талаптар 2-деңгейдегі СБШ |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                    |                                                                                                                                         |
| Міндет шифрі                                              | Тұлғалық және кәсіби құзыреттер                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Білік пен дағдылар                                                                                 | Білімі                                                                                                                                  |
| 3 1.1                                                     | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігіты және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Қораптар дайындау бойынша жұмыстарды жүргізу үшін бөлшектер, аспаптар, материалдарды дайындай білу | Пайдаланылатын құрал-сайманды, қағаз, коленкор мен картон                                                                               |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                     |                                                                                                                                                |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|       | <p>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау: Қораптар дайындау бойынша жұмыстарды жүргізу үшін бөлшектер, аспаптар, материалдарды дайындау</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                     | <p>сапасы мен қасиеттерін, қолданылатын желім түрлерін білуі керек</p>                                                                         |
| 3 1.2 | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігі және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау: Дайындық жұмыстарын орындау: картон ранттарын қағаз және коленкормен желімдеу, картон негізді қорапшаларға бүйір қабырғаларының кассеталарын жинақтау.</p> | <p>Қарапайым бұйымдарды желімдеу мен жинақтауды орындау дағдысы</p> | <p>Бөлшектер олар үшін дайындалатын қорапшалар түржіяның білуі, желім қоспаларын әрлеу материалдарының бетіне жағу тәсілдерін білуі керек.</p> |
| 3 3.1 | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігі және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p>Жабдықтар тазарту мен жұмыс орнын жинау дағдысы</p>              | <p>Жабдыққа күтім жасау ережесі мен кестесін, ауысымды қабылдау және тапсыру ережесін, қауіпсіздік техникасы,</p>                              |

|                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                           |                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                           | <p>бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау:</p> <p>Жабдықтар тазарту мен жұмыс орнын жинау</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                           | <p>өртке қарсы қауіпсіздікті, ішкі тәртіп ережелерін білуі керек.</p>                                                            |
| Қорапшы құзыреттігіне қойылатын талаптар 3-деңгейдегі СБШ |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                           |                                                                                                                                  |
| Міндет шифрі                                              | Тұлғалық және кәсіби құзыреттер                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Білік пен дағдылар                                                                                        | Білімі                                                                                                                           |
| 3 1.1                                                     | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігіты және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау:</p> <p>Қораптар дайындау бойынша жұмыстарды жүргізу үшін бөлшектер, аспаптар, материалдарды дайындау</p> | <p>Қораптар дайындау бойынша жұмыстарды жүргізу үшін бөлшектер, аспаптар, материалдарды дайындай білу</p> | <p>Пайдаланылатын құрал-сайманды, қағаз, коленкор мен картон сапасы мен қасиеттерін, қолданылатын желім түрлерін білуі керек</p> |
|                                                           | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігіты және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                           | <p>Бөлшектер олар үшін дайындалатын</p>                                                                                          |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                              |                                                                                                                                                                           |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3 1.2 | <p>өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау:</p> <p>Дайындық жұмыстарын орындау: картон ранттарын қағаз және коленкормен желімдеу, картон негізді қорапшаларға бүйір қабырғаларының кассеталарын жинақтау</p>                                                                                                                                                       | Қарапайым бұйымдарды желімдеу мен жинақтауды орындау дағдысы | қорапшалар түржиынын білуі, желім қоспаларын әрлеу материалдарының бетіне жағу тәсілдерін білуі керек.                                                                    |
| 3 3.1 | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда Дербестігі және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау:</p> <p>Жабдықтар тазарту мен жұмыс орнын жинау</p> | Жабдықтар тазарту мен жұмыс орнын жинау дағдысы              | Жабдыққа күтім жасау ережесі мен кестесін, ауысымды қабылдау және тапсыру ережесін, қауіпсіздік техникасы, өртке қарсы қауіпсіздікті, ішкі тәртіп ережелерін білуі керек. |
| 3 3.2 | <p>Өзіндік әрекет: типтік жағдайда дербестігін және кәсіби қызметтің күрделі жағдайында басшылықпен жұмысын жүзеге асыру, оқуды өзіндік ұйымдастыру</p> <p>Жауаптылығы: жұмысты орындау нәтижесіне, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік</p>                                                                                                                                                                                                                 |                                                              | Шикізат, материалдар, асай-мүсей шығындарының                                                                                                                             |

|                                                              | <p>бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: типтік практикалық міндеттерді шешу, білім мен практикалық тәжірибе негізінде белгілі әрекет тәсілдерін таңдау:</p> <p>Шикізат, материалдар, дайындалған өнімге есеп жүргізу, қабылданған құжаттаманы жүргізу</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Есеп жүргізу және қабылданған құжатты жүргізу қағидалары                    | нормалары, құжаттама жүргізу ережесі                                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Қорапшы құзыреттігіне қойылатын талаптар<br>4-деңгейдегі СБШ |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                   |
| Міндет шифрі                                                 | Тұлғалық және кәсіби құзыреттер                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Білік пен дағдылар                                                          | Білімі                                                                                                                                                                                                                            |
| 3 2.1                                                        | <p>Өзіндік әрекет: міндетті өзі анықтау, оның қол астындағылардың жұмысты іске асыруын ұйымдастыру мен бақылауды қарастыратын басшылықпен іске асыру</p> <p>б о й ы н ш а</p> <p>атқарушылық-басқару қызметі</p> <p>Жауаптылығы: норманы іске асыруда нәтижелік, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: жұмысшы жағдайда өзіндік талдауды талап ететін типтік түрлі практикалық міндеттерді шешу: бұйым тораптарын қолмен тігу жұмыстарын орындау:</p> <p>Жұқа тақтайша немесе картон негізді қарапайым қорапшаларды дайындау</p> | Жұқа тақтайша немесе картон негізді қарапайым қорапшаларды дайындау дағдысы | Сыртынан қағазбен немесе қағаз негізді ледеринмен әрленген қорапшаларды дайындаудың технологиялық процесін, жабдықтар мен құралдар арналуын, желімдердің әр түрі мен желімді қоспа мен сылақтар, сынамалар дайындау ережесін білу |
|                                                              | <p>Өзіндік әрекет: міндетті өзі анықтау, оның қол астындағылардың жұмысты іске асыруын ұйымдастыру мен бақылауды қарастыратын басшылықпен іске асыру</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                   |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3 2.2 | <p>б о й ы н ш а<br/>атқарушылық-басқару<br/>қызметі</p> <p>Жауаптылығы: норманы<br/>іске асыруда нәтижелік,<br/>өзінің және басқалардың<br/>қауіпсіздігіне; қоршаған<br/>ортаны қорғау және<br/>өртке қарсы қауіпсіздік<br/>бойынша талаптарды<br/>орындауға.</p> <p>Күрделілігі: жұмысшы<br/>жағдайда өзіндік<br/>талдауды талап ететін<br/>типтік түрлі практикалық<br/>міндеттерді шешу: бұйым<br/>тораптарын қолмен тігу<br/>жұмыстарын орындау:<br/>Өлшеулер бойынша<br/>немесе өлшеу<br/>құралдарының көмегімен<br/>өлшемдерді тексерумен<br/>жұқа тақтайлы немесе<br/>картон негізді орташа<br/>қиындықты қорапшалар<br/>дайындау.</p>                                                                    | <p>Өлшеулер бойынша<br/>немесе өлшеу<br/>құралдарының көмегімен<br/>өлшемдерді тексерумен<br/>жұқа тақтайлы немесе<br/>картон негізді орташа<br/>қиындықты қорапшалар<br/>дайындау дағдысы</p> | <p>Мыналарды білуі керек:<br/>қорапшалар<br/>дайындаудың<br/>технологиялық процесі;<br/>жабдықтар, құралдар мен<br/>аспаптар құрылғысы мен<br/>пайдалану ережелері;<br/>қолданылатын<br/>материалдарға арналған<br/>тезникалық шарттар мен<br/>талаптар; желім, сылақ<br/>құрамы мен рецептурасы,<br/>күрделі емес сызбалар</p> |
| 3 2.3 | <p>Өзіндік әрекет: міндетті<br/>өзі анықтау, оның қол<br/>астындағылардың<br/>жұмысты іске асыруын<br/>ұйымдастыру мен<br/>бақылауды қарастыратын<br/>басшылықпен іске асыру<br/>б о й ы н ш а<br/>атқарушылық-басқару<br/>қызметі</p> <p>Жауаптылығы: норманы<br/>іске асыруда нәтижелік,<br/>өзінің және басқалардың<br/>қауіпсіздігіне; қоршаған<br/>ортаны қорғау және<br/>өртке қарсы қауіпсіздік<br/>бойынша талаптарды<br/>орындауға.</p> <p>Күрделілігі: жұмысшы<br/>жағдайда өзіндік<br/>талдауды талап ететін<br/>типтік түрлі практикалық<br/>міндеттерді шешу: бұйым<br/>тораптарын қолмен тігу<br/>жұмыстарын орындау:<br/>сырты мен ішін былғары,<br/>күдері, барқыт және<br/>жібекпен әрлеумен</p> | <p>Күрделі қорапшалар<br/>дайындау дағдысы, сылақ<br/>пен политулар дайындау<br/>дағдысы</p>                                                                                                   | <p>Қорапшалар<br/>дайындаудың<br/>технологиялық процесін,<br/>әрлеу материалдарының<br/>арналуы мен қасиеттерін,<br/>қорапшаларда<br/>бұйымдарды жинақтау<br/>ережесін, әрлеу<br/>материалдарын іріктеуді,<br/>сызбалар,<br/>рецептураларды оқуы,<br/>сылақ пен политуларды<br/>білуі, оларды дайындау</p>                      |

|                                                                                                                                                           |                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| музыкалық аспаптар, бинокльдер, кино-, фотоаппараттары, ас үй құралдары, көрме тіреулері, сөрелері, блокноттар, бюварлар үшін күрделі қорапшалар дайындау | мен қолдану ережелерін білуі керек |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|

"Былғары галантерея өндірісі"  
кәсіби стандартына  
5-қосымша  
1-кесте

## Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланыс

|                                                                                  |                        |
|----------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| Қазақстан Республикасының мемлекеттік кәсіптердің жіктеуіші (МКЖ)                |                        |
| Базалық топ                                                                      | 3111 Техник-технолог   |
| Басшылар, мамандар мен басқа қызметкерлер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы |                        |
| БТБА бойынша кәсіп                                                               | Техник-технолог        |
| Салалық біліктілік шеңберінің (СБШ) біліктілік деңгейі                           | БТБА бойынша разрядтар |
| 4                                                                                | 4                      |

## 2-кесте

### Еңбек шарттарына, біліміне және тәжірибесіне қойылатын талаптар

|                                                                  |                                                                         |                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Кәсіп бойынша мүмкін болатын жұмыс орындары (кәсіпорын, ұйымдар) |                                                                         | Былғары галантерея бұйымдарын өндіру кәсіпорындары                                                |
| Зиянды және қауіпті факторлар, еңбек шарттары                    |                                                                         | Машиналар мен тетіктердің айналатын бөліктері                                                     |
| Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары                                |                                                                         | Медициналық кері көрсеткіштердің және қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқау беруден өтудің болмауы |
| СБШ біліктілік деңгейі                                           | Кәсіби білім беру мен оқыту деңгейі                                     | Талап етілетін жұмыс тәжірибесі                                                                   |
| 4                                                                | Жоғары деңгейдегі техникалық және кәсіби білім (қосымша кәсіби даярлық) | Талап етілмейді                                                                                   |

## 3-кесте

### КС бірліктерінің тізбесі (кәсіптің еңбек функциялары)

|                    |                               |
|--------------------|-------------------------------|
| Еңбек қызметінің № | Еңбек функциясының атауы      |
| Ф 1                | Өндірістік-технологиялық      |
| Ф 2                | Ұйымдастыру-басқару           |
| Ф 3                | Тәжірибелік-экспериментальдік |

## 4-кесте

### КС бірліктерін сипаттау (функционалдық карта)

|                        |               |                 |                           |
|------------------------|---------------|-----------------|---------------------------|
| Еңбек қызметінің шифрі | Еңбек заттары | Еңбек құралдары | Міндеттер (еңбек әрекеті) |
|                        |               |                 |                           |

|     |                                                                                  |                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Ф 1 | Технологиялық карталар мен өндіріс схемалары                                     | Технологиялық (техникалық) құжатты әзірлеу қағидалары мен талаптары | 3.1.1 Технологиялық (техникалық) құжаттаманы, жұмыстың оңтайлы режимдерін, жабдыққа күтім жасау кестелерін, жуғыш ерітінділер рецептілерін және оларды дайындау режимдерін әзірлеу                                                   |
|     | Өндірістік тәртіп, өнеркәсіптік санитария, үй-жайдың температуралық-ылғал режимі | Бақылау әдістері мен түрлері                                        | 3 1.2: Технологиялық және өндірістік тәртіптің сақталуына, өндіріс мәдениеті, өнеркәсіптік санитария, үй-жайдың температуралық-ылғал режимінің сақталуына бақылау                                                                    |
|     | Шикізат пен материалдар, дайын өнім, жуғыш ерітінділер                           | Сапаны бақылау әдістері мен түрлері                                 | 3 1.3: Шикізат пен материалдар, дайын өнім сапасын тексеруді жүзеге асыру                                                                                                                                                            |
|     | Технологиялық жабдық                                                             | Бақылау әдістері мен түрлері                                        | 3 1.4: Технологиялық жабдықтың пайдалануына, белгіленген параметрлер сақталуына, сақтандыру, жөндеу, жабдықты тазарту кестелерінің сақталуына бақылау                                                                                |
| Ф 2 | Тапсырыс, мақсаттар, өндірістік міндеттер                                        | Ұйымдастыру-басқару аспаптары                                       | 3 2.1: Орындаушылар ұжымының жұмысын ұйымдастыру, өндірістік жұмыстарды жоспарлау мен ұйымдастыру; жұмыстарды жоспарлау кезінде оңтайлы шешімдер таңдау. Өндіру уақытының негізделген нормаларын, қызмет көрсету аймақтарын белгілеу |
|     | Өндіріс учаскелерінің технологиялық параметрлері                                 | Сапаны бақылау әдістері мен түрлері                                 | 3 2.2: Өндірістің барлық учаскелерінде шығарылатын өнім саны мен сапасын бақылау; технологиялық процестердің экономикалық тиімділігін бағалауда, оны арттыру бойынша шаралар әзірлеуге қатысу                                        |
|     |                                                                                  |                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                      |

|     |                                                           |                                                                  |                                                                                                                                                    |
|-----|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | Өндіріс учаскелерінің технологиялық параметрлері          | Қауіпсіздік және өртке қарсы қауіпсіздік құралдары, қағидалары   | 3 2.3: өндірістің барлық учаскелерінде қауіпсіздік техникасы мен өртке қарсы қауіпсіздікті қамтамасыз ету                                          |
|     | Өндірістік процесте қиындықтар, құзыреттік жетіспеушілігі | Біліктілікті арттыру әдістері мен тәсілдері                      | 3 2.4: өндірістің барлық учаскелерінде жұмыскерлердің біліктілігін арттыруды ұйымдастыру, олардың жаңа техника және технология игеруін ұйымдастыру |
|     | Жаңа технологиялық жабдық                                 | Сынау әдістері, режимдері                                        | 3 3.1: Жаңа технологиялық жабдықты сынау, жаңа режимдер, препараттар мен параметрлерді өндірістің барлық кезеңдерінде сынау                        |
| Ф 3 | Жаңа технологиялық жабдық                                 | Сынау әдістері, режимдері                                        | 3 3.2: Жаңа, оның ішінде ресурс үнемдейтін технологияларды, жаңа жабдықтарды енгізу бойынша тәжірибелік-экспериментальдік жұмыстар жүргізу         |
|     | Өндірістік процесте қиындықтар, құзыреттік жетіспеушілігі | Жаңашылдық және оңтайландыру жұмыстарының әдістері мен тәсілдері | 3 3.3: Ұжымда жаңашылдық және оңтайландыру жұмыстарын ұйымдастыру                                                                                  |

## 5-кесте

| Техник-технолог құзыреттігіне қойылатын талаптар<br>4-деңгейдегі СБШ |                                                                                                                                                                                                                                                               |                    |        |
|----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|--------|
| Міндет шифрі                                                         | Тұлғалық және кәсіби құзыреттер                                                                                                                                                                                                                               | Білік пен дағдылар | Білімі |
|                                                                      | Өзіндік әрекет: міндетті өзі анықтау, оның қол астындағылардың жұмысты іске асыруын ұйымдастыру мен бақылауды қарастыратын басшылықпен іске асыру бойынша атқарушылық-басқару қызметі<br>Жауаптылығы: норманы іске асыруда нәтижелік, өзінің және басқалардың |                    |        |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                             |                                                                                                                                                 |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3 1.1 | <p>қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: жұмысшы жағдайда өзіндік талдауды талап ететін типтік түрлі практикалық міндеттерді шешу: бұйым тораптарын қолмен тігу жұмыстарын орындау: Технологиялық (техникалық) құжаттаманы, жұмыстың оңтайлы режимдерін, жабдыққа күтім жасау кестелерін, жуғыш ерітінділер рецептілерін және оларды дайындау режимдерін әзірлеу</p>                                                                                                                                                                                                                                                       | Құжаттама дайындау, кесте құру              | Кәсіпорын қызметін ұйымдастыру мен оны басқару негіздерін, жүнді бастапқы өңдеу технологиясын, жабдықтарды техникалық пайдалану ережелерін білу |
| 3 1.2 | <p>Өзіндік әрекет: міндетті өзі анықтау, оның қол астындағылардың жұмысты іске асыруын ұйымдастыру мен бақылауды қарастыратын басшылықпен іске асыру б о й ы н ш а атқарушылық-басқару қызметі</p> <p>Жауаптылығы: норманы іске асыруда нәтижелік, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: жұмысшы жағдайда өзіндік талдауды талап ететін типтік түрлі практикалық міндеттерді шешу: бұйым тораптарын қолмен тігу жұмыстарын орындау: Технологиялық және өндірістік тәртіптің сақталуына, өндіріс мәдениеті, өнеркәсіптік санитария, үй-жайдың температуралық-ылғал режимінің сақталуына бақылау</p> | Өндіріске техникалық бақылауды жүзеге асыру | Кәсіпорынның қолданыстағы стандарттар, техникалық шарттар, технологиялық режимдер, техникалық пайдалану ережелері                               |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3 1.3 | <p>Өзіндік әрекет: міндетті өзі анықтау, оның қол астындағылардың жұмысты іске асыруын ұйымдастыру мен бақылауды қарастыратын басшылықпен іске асыру бойынша атқарушылық-басқару қызметі</p> <p>Жауаптылығы: норманы іске асыруда нәтижелік, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: жұмысшы жағдайда өзіндік талдауды талап ететін типтік түрлі практикалық міндеттерді шешу:</p> <p>Шикізат пен материалдар , дайын өнім сапасын тексеруді жүзеге асыру</p> | Шикізат, материалдар, дайын өнімнің сәйкеспеушілігін көзбен шолып және зертханалық талдау негізінде анықтай білу | Мақта мен үліктің физика-механикалық және химиялық қасиеттерін, сәйкеспеушіліктер себептері мен жою әдістерін, стандарттар, сапа жөніндегі нұсқаулықтарды, жіктеу жұмыстарының әдістерін, коқыстану түрлері мен дәрежесін анықтай білу |
| 3 1.4 | <p>Өзіндік әрекет: міндетті өзі анықтау, оның қол астындағылардың жұмысты іске асыруын ұйымдастыру мен бақылауды қарастыратын басшылықпен іске асыру бойынша атқарушылық-басқару қызметі</p> <p>Жауаптылығы: норманы іске асыруда нәтижелік, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: жұмысшы жағдайда өзіндік талдауды талап ететін типтік түрлі практикалық міндеттерді шешу: бұйым тораптарын қолмен тігу жұмыстарын орындау: технологиялық жабдықтың</p>   | Жабдық жағдайын талдау және бағалау                                                                              | Жабдық құрылғысы мен пайдалану ережелерін,                                                                                                                                                                                             |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                      |                                                         |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
|       | пайдалануына, белгіленген параметрлер сақталуына, сақтандыру, жөндеу, жабдықты тазарту кестелерінің сақталуына бақылау                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                      | оларға күтім жасау ережелерін білу                      |
| 3.2.1 | <p>Өзіндік әрекет: міндетті өзі анықтау, оның қол астындағылардың жұмысты іске асыруын ұйымдастыру мен бақылауды қарастыратын басшылықпен іске асыру бойынша атқарушылық-басқару қызметі</p> <p>Жауаптылығы: норманы іске асыруда нәтижелік, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: жұмысшы жағдайда өзіндік талдауды талап ететін типтік түрлі практикалық міндеттерді шешу: бұйым тораптарын қолмен тігу жұмыстарын орындау: Орындаушылар ұжымының жұмысын ұйымдастыру, өндірістік жұмыстарды жоспарлау мен ұйымдастыру; жұмыстарды жоспарлау кезінде оңтайлы шешімдер таңдау. Өндіру уақытының негізделген нормаларын, қызмет көрсету аймақтарын белгілеу</p> | Заманауи бағдарламалық және ақпараттық технологиялардың техникалық құралдарын, озық халықаралық тәжірибені пайдалану | Өндірісті ұйымдастыру, үнемдеу, еңбекті нормалауды білу |
|       | <p>Өзіндік әрекет: міндетті өзі анықтау, оның қол астындағылардың жұмысты іске асыруын ұйымдастыру мен бақылауды қарастыратын басшылықпен іске асыру бойынша атқарушылық-басқару қызметі</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                      |                                                         |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                           |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3 2.2 | <p>Жауаптылығы: норманы іске асыруда нәтижелік, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: жұмысшы жағдайда өзіндік талдауды талап ететін типтік түрлі практикалық міндеттерді шешу: бұйым тораптарын қолмен тігу жұмыстарын орындау: Өндірістің барлық учаскелерінде шығарылатын өнім саны мен сапасын бақылау; технологиялық процестердің экономикалық тиімділігін бағалауда, оны арттыру бойынша шаралар әзірлеуге қатысу</p>                                                         | Шығарылатын өнім сапасын, санын анықтау                                                                                                                                              | Жабдықтың өнімделігі мен өнім өндіру стандарттары, нұсқаулықтары, есептеу әдістерін білу                                  |
| 3 2.3 | <p>Өзіндік әрекет: міндетті өзі анықтау, оның қол астындағылардың жұмысты іске асыруын ұйымдастыру мен бақылауды қарастыратын басшылықпен іске асыру б о й ы н ш а атқарушылық-басқару қызметі</p> <p>Жауаптылығы: норманы іске асыруда нәтижелік, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: жұмысшы жағдайда өзіндік талдауды талап ететін типтік түрлі практикалық міндеттерді шешу: бұйым тораптарын қолмен тігу жұмыстарын орындау: өндірістің барлық учаскелерінде қауіпсіздік</p> | Өндірістің барлық учаскелерінде қауіпсіздік техникасы мен өртке қарсы қауіпсіздікті қамтамасыз ету жағдайын талдау және бағалау, оларды қамтамасыз ету бойынша шаралар қабылдай білу | Еңбекті қорғау ережелері мен нормалары, қауіпсіздік техникасы, өнеркәсіптік санитария мен өртке қарсы жүйе, технологиялық |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                     |                                                                               |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
|       | техникасы мен өртке қарсы қауіпсіздікті қамтамасыз ету                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                     | жабдықты автомат басқару жүйелері                                             |
| 3.2.4 | <p>Өзіндік әрекет: міндетті өзі анықтау, оның қол астындағылардың жұмысты іске асыруын ұйымдастыру мен бақылауды қарастыратын басшылықпен іске асыру бойынша атқарушылық-басқару қызметі</p> <p>Жауаптылығы: норманы іске асыруда нәтижелік, өзінің және басқалардың қауіпсіздігіне; қоршаған ортаны қорғау және өртке қарсы қауіпсіздік бойынша талаптарды орындауға.</p> <p>Күрделілігі: жұмысшы жағдайда өзіндік талдауды талап ететін типтік түрлі практикалық міндеттерді шешу: бұйым тораптарын қолмен тігу жұмыстарын орындау: өндірістің барлық учаскелерінде жұмыскерлердің біліктілігін арттыруды ұйымдастыру, олардың жаңа техника және технология игеруін ұйымдастыру</p> | Кәсіп негіздерін жұмыскерлердің оқуын жүргізу дағдысы, семинарлар, курстар жүргізу, оқыту бағдарламаларын құрастыру | Өз өндірісінің кәсіптері шеңберінде оқу әдістемелері мен бағдарламаларын білу |

"Былғары галантерея өндірісі"  
кәсіби стандартына  
6-қосымша

## Келісу парағы

|                                                                            |                                               |
|----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| Ұйым атауы                                                                 | Келісу күні                                   |
| 1. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі | 2013 жылғы 19 желтоқсандағы № 04-3-1-16/16973 |

Осы КС \_\_\_\_\_  
тіркелді  
Кәсіби стандарттар кәсіби стандарт тізбесіне енгізілді, тіркеу № \_\_\_\_\_  
Хат (хаттама) № \_\_\_\_\_ Күні \_\_\_\_\_

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК